

PÕHIVAJADUSED

Õppetükk keskendub soovide ja vajaduste vahelisele erinevusele ja aitab õpilastel välja selgitada, mida kõigil inimestel on inimväärses eluks vaja. Õpikonteksti näitena kasutatakse Côte d'Ivoire'i ehk Elevandiluuranniku kakaoistandust. Tund on mõeldud kuni 6. klasside õpilastele, kes juba tunnevad Fairtrade'i kontseptsiooni.

EESMÄRGID

- Õpilased oskavad nimetada kõikide inimeste põhivajadusi.
- Õpilased oskavad arutleda soovide ja vajaduste vaheliste erinevuste üle.
- Õpilased mõistavad, et põllumehed peavad piisavalt raha teenima, et tagada oma põhivajaduste rahuldamine.

VAJALIKUD VAHENDID

- 12 soovide ja vajaduste kaarti (1 komplekt 2–4 õpilase kohta);
- Therese'i lugu.

SISSEJUHATAV TEGEVUS

Esita järgnevaid küsimusi, et lapsed hakkaksid mõtlema oma põhivajaduste üle:

- Mida on sul vaja, et olla õnnelik ja terve? (Kirjuta vastused üles)
- Milline nendest on **kõige olulisem?**
- Milline on kõige **tähtsusetum?**

PÕHITEGEVUS 1. OSA

Sorteerimise eesmärk on panna õpilased mõtlema sellele, kuidas soovid vajadustest erinevad.

- Selgita õpilastele, et inimese **vajadused** erinevad inimese **soovidest**. **Vajadus** on ellujäämiseks vajalik ning **soov** on midagi, mida oleks tore omada.
- Jaga õpilased 2- kuni 4-liikmelistesse rühmadesse ja anna igale rühmale üks komplekt soovide ja vajaduste kaarte.
- Palu lastel kaardid kahte kategooriasse jagada: **vajadusteks ja soovideks**.
- Pärast ülesande lõpetamist palu õpilastel oma arvamust ülejäänud klassiga jagada.
- Tehke kogu klassiga nimekiri põhivajadustest, mida **kõigil inimestel** on vaja terve ja õnneliku elu jaoks.
- Vaadake uuesti üle, mida õpilased vastasid sissejuhatava tegevuse käigus – kas kõik need on põhivajadused või saame mõneta hakkama?

PÕHITEGEVUS 2. OSA

Tunni teine osa aitab õpilastel mõelda selle üle, kui oluline on teenida piisavalt raha põhivajaduste rahuldamiseks.

- Palu õpilastel valida **vajaduste** kaardid, mis maksavad raha, nt tervislik toit, ravimid jne.
- Selgita õpilastele, et osadel inimestel maailmas pole piisavalt raha oma põhivajaduste katmiseks. Piisava sissetulekuta on keeruline elada tervislikku ja õnnelikku elu. Paljudele põllumeestest, kes kasvatavad šokolaadi tarbeks kakaod, ei tasuta piisavalt põhivajaduste katmiseks isegi siis, kui nad väga palju töötavad.
- Loe Therese'i lugu (*toetav PowerPoint*) ja too välja, kuidas Fairtrade saab aidata põllumeestel ja töölistel oma põhivajadusi katta.
- **Arutelu:** mida saame veel teha selleks, et kõikide põllumeeste ja tööliste põhivajadused saaksid kaetud?

Therese'i lugu

Lugu räägib naisest nimega Therese, kes elab Lääne-Aafrika riigis nimega Côte d'Ivoire ehk Elevandiluurannik.

Côte d'Ivoire/Elevandiluurannik on maailma suurim kakao kasvatuspiirkond. Kakao on šokolaadi peamine koostisosa. Côte d'Ivoire'is/Elevandiluurannikul on miljoneid talunikke, kes töötavad kõvasti, et kasvatada, korjata ja valmistada kakaoubet enne, kui need transporditakse üle maailma tehastesse, kus neist valmistatakse šokolaadi.

Vaatamata sellele, et kakaokasvatajad töötavad väga palju, teenib keskmine Côte d'Ivoire'i/Elevandiluu kakaokasvataja ainult 0,86 EUR päevas. See tähendab, et põllumehed ei suuda katta oma pere põhivajadusi.

Siin on välja toodud Therese'i põhivajadused – näiteks tervislik toit, puhas vesi ja arsti juures käimine. Pane tähele, et nende asjade jaoks on vaja teha kulutusi pärast seda, kui Therese'l on olnud juba muid põllupidamisega seotud väljaminekuid: näiteks on ta pidanud ostma väetist, kütust või palganud tööjõudu.

Kui Therese oli väike tüdruk, polnud ta perel piisavalt raha, et teda kooli saata. Mõnikord polnud ta vanematel piisavalt raha toidu eest tasumiseks, nii et ta pidi kannatama tühja kõhtu.

Nüüd, kus Therese on täiskasvanu, on tal ka endal lapsed. Ta tahab, et nad oleksid õnnelikud ja terved ning et nende põhivajadused oleksid kaetud.

Nüüd kus Therese on ise täiskasvanu, on tal kaheksa last. Ta tahab, et ta lapsed oleksid õnnelikud ja terved ning soovib teenida piisavalt raha oma laste põhivajaduste katmiseks.

Therese liitus Fairtrade'i kakaokasvatajate kooperatiiviga, mis tähendab, et talle makstakse kakaoubade eest paremat hinda. Tänu Fairtrade'ile suudavad Therese ja ta abikaasa tasuda laste õppemaksud, osta raamatuid ja maksta koolilõunate eest.

Therese ja tema lapsed väärivad õnnelikku ja tervet elu ning seda, et nende sissetulekust piisaks põhivajaduste katmiseks.

